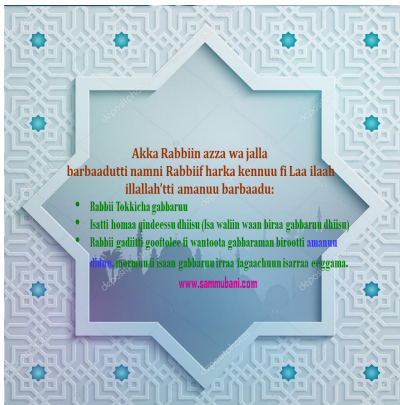

Hiika Laa Ä°laah Ä°llallah-kutaa 4

Description

Kutaa darbe keessatti akkuma Rabbiin barbaadutti namni Rabbiif harka kennuu fi Laa ilaah illallahâ€™ tti amanuu barbaade, kana gochuun isarraa eeggama jennee jirra:

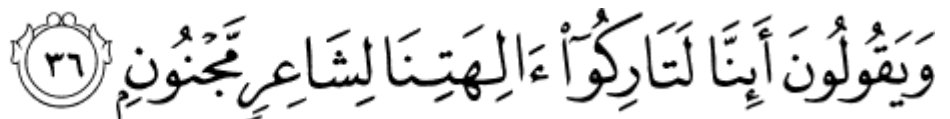
- Rabbi Tokkicha gabbaruu
- Homaa Isatti hin qindeessin
- Rabbi gaditti gooftolee fi wantoota gabbaraman (waaqefataman) hundatti amanu diduu, dhiisu fi mormuudha.

Ragaalee kana agarsiisan Qurâ€™aana irraa dhiyeessinee jirra. Akka dabalataatti namni kana mirkaneefachu barbaadu, Qurâ€™aana irraa 1:5, 3:64, 4:36, 2:256, 16:36, 39:17 haa ilaalu.

Sunnah fi seenaa Nabiyyii (SAW) irraa ragaa wantoota armaan olii agarsiisu

Daâ€™awaan (waamichi) Nabiyyii (SAW) addunyaa guutuuf ergaa wali galaa kan taâ€™eedha. Waamicha ergamtoota isa dura dhufanii kan faallessu hin turre. Dhugumatti, amanti Ibraahim (aleyh salaam) kan hordofu taâ€™ee karaa isaanii hordofa. Ummanni isaa Rabbiin qofa akka gabbaran, homaa Isatti akka hin qindeessinee fi Rabbi gaditti wanta abbootin isaanii gabbaraa turan akka dhiisan isaan waamaa ture. Wantoota kanniin hunda jecha laa ilaah illallahâ€™tin ibsa.

Mushrikoonnis wanta gabbaran dhiisun isaan irraa akka eeggamu ni beekan. Isaan ilaalchise Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

â€œSila nuti walaleessaa maraataa taâ€™eef jennee gabbaramtoota keenya ni dhiifnaa?â€•
jedhu.â€• Suuratu Al-Saaffaat 37:36

Wanta jennee ilaalchise hadiisa irraa kunoo ragaalee haa dhiyeessinu:

Ragaan 1ffaan-Hadiisa sahiih taâ€™TMe keessatti hadiisa Saâ€™TMiid ibn Musayyab abbaa isaa irraa gabaasedha:

Yommuu duuti Abu Xaalibitti dhufu, Ergamaan Rabbii (SAW) ni dhufan. Isa birattis Abu Jahli fi Abdullah ibn Abi Umayyah ibn Al-Mughiirah arge. Nabiyyinis (SAW) Abu Xaalibin ni jedhan: Yaa Abbeeraa koo! Laa ilaah illallah jedhi, jecha tanaan Rabbiin biratti ragaa siif baha.â€• Abu Jahli fi Abdullah ibn Abi Umayyah ni jedhan, â€œAmanti Abdul Muxxalib ni dhiistaa?â€•TM [Sahihih Al-Bukhaari-1360](#), [Sahihih Muslim 24](#)

Sheykh Abdurahmaan ibn Hasan (rahimahullahu) ni jedha: Hadiisa kana keessa, isaan lamaan (Abu Jahli fi Abdullah ibn Abi Umayyah) hiika laa ilaah illallah kan beekan taâ€™TMuu ragaa agarsiisutu jira. Sababni isaas, osoo Abu Xaalib jecha tana jedhee silaa amanti Abdul Muxxalib irraa qulqulluu akka taâ€™TMu ni beekan. Amantin Abdulmuxxalib ibaadaa keessatti Rabbiin waliin waan biraa gabbaruu (shirkii) dha.â€• Fatih al-majiid sharih kitaabi tawhiid-fuula 402

Hadiisa sahiih taâ€™TMuun isaa irratti wali galame kana keessatti, eenyullee laa ilaah illallah hin jedhu nama amanti hunda hundeen isaa shirkii taâ€™TMee irraa qulqullaaâ€™TMe malee. Kana jechuun namni laa ilaah illallah jedhu amanti hundeen isaa shirkii taâ€™TMe dhiisuu fi irraa qulqullaaâ€™TMu qaba. Wanti Ergamaan Rabbiin (SAW) jecha laa ilaah illallahâ€™TMtiin isaan irraa barbaade dubbii qofa akka hin taanee mushrikoonni beekanii jiru. Kana irra, dubbii, amanuu fi hojiidha. Jechi laa ilaah illallah amanti abbooti isaanii shirkii irratti hundaaâ€™TMe irraa guutumaan guututti akka qulqullaaâ€™TManii fi dhiisan isaan irraa barbaaddi.

Ragaa 2ffaa-Nabiyyiin kuni maalitti akka waamu yommuu Hiraql, Abu Sufiyaanin gaafatu, Abu Sufaayinis wanta waamicha (daâ€™TMawaa) Nabiyyi irraa hubate ni deebise. Hadiisni sahiih keessatti kan mirkanaaâ€™TMedha. Hiraql ni jedhe: Maalitti isin ajajaa? Ani (Abu Sufiyaan) ni jedhe: inni (Nabiyyiin) â€˜Rabbii tokkicha gabbaraa, homaa Isatti hin qindeessinaa, wanta abbootin keessan jedhan dhiisaa.â€™TM Jedha.â€• [Sahihih Al-Bukhaari 7](#)

Ibn Hajar (rahimahullahu) ni jedha: jechi isaa, â€œwanta abbootin keessan jedhan dhiisaaâ€• jettu, yeroo wallaalummaa (jaahiliyyah) keessatti wanta irra turan hunda akka dhiisaniif, jecha wali galaati.â€• Fatih Al-Baarih Sharih Sahihih Al-Bukhaari (1/36)

Gabaasa sahiih taâ€™TMe kana keessatti ifa akka aduu ife itti xinxalli:

- Rabbii Tokkicha gabbaraa
- Homaa Isatti hin qindeessinaa (wanta biraa Isa waliin hin gabbarinaa (hin waaqefatinaa))
- Wanta abbootin keessan jedhan dhiisaa (kuni wanta mushrikoonni akka amantiitti qabatanitti amanuu diduu fi mormuudha.)

Kuni Islaama Ergamaan Rabbii (Sallallahu aleyh wassalam) itti waamaa turedha.

Ragaan 3ffaan-Sahihih Muslim keessatti hadiisa Amr ibn Abasata As-Sulmiyy gabaasedha:

Amr ibn Abasata ni jedha: Ani yeroo wallaalummaa namoonni jallinna keessa akka jiranii fi homaa irra akka hin jirre godhee yaadaa ture. Isaan sanama (siidaa harkaan bocan) gabbaruu. Makkaan keessatti

namticha oduu wayii himuu dhagayee. Anis geejjiba kiyya irra taaTMe isatti dhufe. Yeroo sanitti Ergamaan Rabbii (sallallahu aleyh wassallam) jireenya waan itti jabeessaniif ummata isaa irraa dhokataa ture. Hanga Makkaan keessatti isatti seenutti suuta jedhe. Anis isaan ni jedhe, TMAti eenyudhaa? TMInnis ni jedhe, TMAni Nabiiyyiidha. TMAnis ni jedhe, TMNabiiyyin maalii? TMInnis ni jedhe, TMRabbiitu na erge. TMAnis, TMMaaliidhaan si erge? TMjedheen. Innis, TMRahimummaa akka sufuun, sanama akka caccabsu, Rabbiin akka tokkichoofamuun, homtu Isatti akka hin qindeefamneen na erge TM[Sahiih Muslim 832](#)

Hadiisa kana keessattis itti xinxallaa:

- Rabbiin akka tokkichoofamuun
- homtu Isatti akka hin qindeefamneen
- sanama caccabsuu

Kuni waamicha Ergamtoonni hundi irratti waligalaniidha. Waamicha kanaan uummata isaanii faalleessan, isaan jidduutti sababa kanaan diinummaan uumame. Namoonni warra amananii Rabbiin tokkichoomsanii (muwahhidiin) fi warra kafaranii Rabbiin tokkichoomsu didan (mushrikiin) taTMuun garee lamatti qoodaman.

Namni Muslimootaa keessaa taTMuu barbaadu, amanti isaanii keessa balbala isaan ittiin seenaniin haa seenu. Rabbiin malee haqaan gabbaramaan akka hin jirree fi Muhammad Ergamaa Rabbii taTMuu ragaa haa bahu.

Shahaadan (ragaa bahuun) isaa ragaa dhugaa taTMuu qabdi. Kunis kan taTMu, hiika wanta ragaa bahanii yoo beekanii fi dubbii fi hojiin yoo hojjatan qofaadha. Rabbiin malee homaa hin gabbaru, shariaTMaa Isaatin qofa Isa gabbara, Isatti homaa hin qindeessu, wantoota Rabbiin alatti gabbaraman hundatti hin amanu, ni morma, isaan gabbaruu irraas ni fagaata. Kuni hiika Rabbiin malee haqaan gabbaramaan akka hin jirree fi Muhammad Ergamaa Rabbii taTMuu ragaa nan baha jedhuudha.

Namni TMelaah illallah (Rabbiin malee haqaan gabbaramaan hin jiru) TMjedhee ragaa bahuu, TMRabbiin qofa gabbara, wanta biraa Isa waliin hin gabbaru (hin waaqefadhu), wantoota Rabbii gaditti gabbaramanitti hin amanu, isaan gabbaruu irraa nan fagaadha, nan morma. TMjechaa akka jiru haa yaadatu. Ammas, TMMuhammadan Rasuulullah (Muhammad Ergamaa Rabbiiti) TMjedhe yommuu ragaa bahu, wanta Nabii Muhammad (SAW) ittiin dhufeen Rabbii oltaTMaa gabbara. Nabiiyyiin (SAW) seera ibaadaa ittiin hojjatan, ibaadaa akkami hojjachu akka qaban Rabbii oltaTMaa irraa fide jira. Kanaafu, namni ibaadaa akkaataa fedhii lubbuutin kan hojjatu osoo hin taTMin akkaataa Rabbiin ajajeen hojjata. Ergamaan Rabbii (SAW) akkana jedhan:

Ù ÙŽØ§ Ù Ù·Ù†Ù’ Ø£ÙŽØÙŽØ¬Ù ÙŠÙŽØ¬Ù’Ù†ÙŽØ¬Ù’ Ø£ÙŽÙ†Ù’ Ù„Ø§ÙŽ Ø¥Ù·Ù„ÙŽÙ†ÙŽ Ø¥Ù·Ù„Ø§ÙŽÙ’ Ø§Ù„Ù„ÙŽÙ·Ù†Ù·ÙŽØ£ÙŽÙ†ÙŽÙ’ Ù·ÙŽÙ ÙŽÙ·Ø¬Ù·Ø§ Ø±ÙŽØ³Ù· Ù·Ù„Ù·Ø§Ù„Ù„ÙŽÙ·Ù†Ù·ØµÙ·Ø¬Ù·Ù·Ù·Ø§ Ù Ù·Ù†Ù’ Ù„ÙŽÙ„Ù·Ø¬Ù·Ù†Ù· Ø¥Ù·Ù„Ø§ÙŽÙ’ ØÙŽØ±ÙŽÙ·Ù ÙŽÙ†Ù·Ø§Ù„Ù„ÙŽÙ·Ù†Ù·Ø¹ÙŽÙ„ÙŽÙ% Ø§Ù„Ù†ÙŽÙ·Ø§Ø±Ù· TMAti eenyullee TMRabbiin malee haqaan gabbaramaan hin jiru, Muhammad Ergamaa IsaatiTM jedhee dhugaadhaan qalbii isaa irraa ragaa bahu hin jiru Rabbiin ibidda irraa kan isa baraaruu yoo taTMe malee. TM[Sahiih Al-Bukhaari-128](#)

Kana jechuun namni kamiyyuu dhugaadhaan qalbii isaatiin itti amanuun “Rabbiin malee haqaan gabbaramaan hin jiru, Muhammad Ergamaa Isaati” jedhee ragaa bahe, Rabbiin ibidda irraa isa eega.

Rabbiin warra Laa ilaah illallah qabatan keessaa nu haa taasisu

Kitaaba wabii:

[al-Jaami’ul Mufiid liduruusi ta’allumi tawhiidi](#)-fuula 87-89

Date Created

February 5, 2020

Author

admin